

Blok tematyczny: Moje środowisko

Temat dnia: Jak określić położenie na mapie?

Cele lekcji: rozumienie ze słuchu, formułowanie samodzielnych wypowiedzi, nazywanie kierunków świata, praca z mapą, deklinacja rzeczowników, pisownia nazw własnych

Pomoce: zeszyty, przybory szkolne, atlas, mapa Polski

Przebieg lekcji:

Nauczyciel: Dzień dobry. Dzisiaj porozmawiamy o określaniu kierunków świata i orientacji w terenie.

Zastanówmy się, kiedy i komu przydaje się dokładna znajomość kierunków w terenie (*kierowcom, turystom, podróżnym, żeglarzom, każdemu, kto się przemieszcza i znalazł się w nowym miejscu*).

Jak można odnaleźć się w nieznanym terenie?

- W nieznanym mieście można posłużyć się mapą, planem miasta.
- W podróży samochodem – mapą, GPS, numery dróg, kierunki świata.
- W lesie – kierunek północny wyznaczają drzewa pokryte mchem od północy.

Praca z mapą – na rozwieszonej (lub wyświetlonej) mapie Polski wskazujemy kierunki świata; nauczyciel przypomina, że północ na mapie jest zawsze u góry, południe na dole, wschód po prawej stronie, a zachód – po lewej.

Następnie kilkoro uczniów wskazuje na mapie wybrane miejsca, nazywając kierunki świata, np.:

Morze Bałtyckie znajduje się na północy Polski, Tatry leżą na południu Polski.

Lublin leży na wschodzie Polski, a Gorzów - na zachodzie.

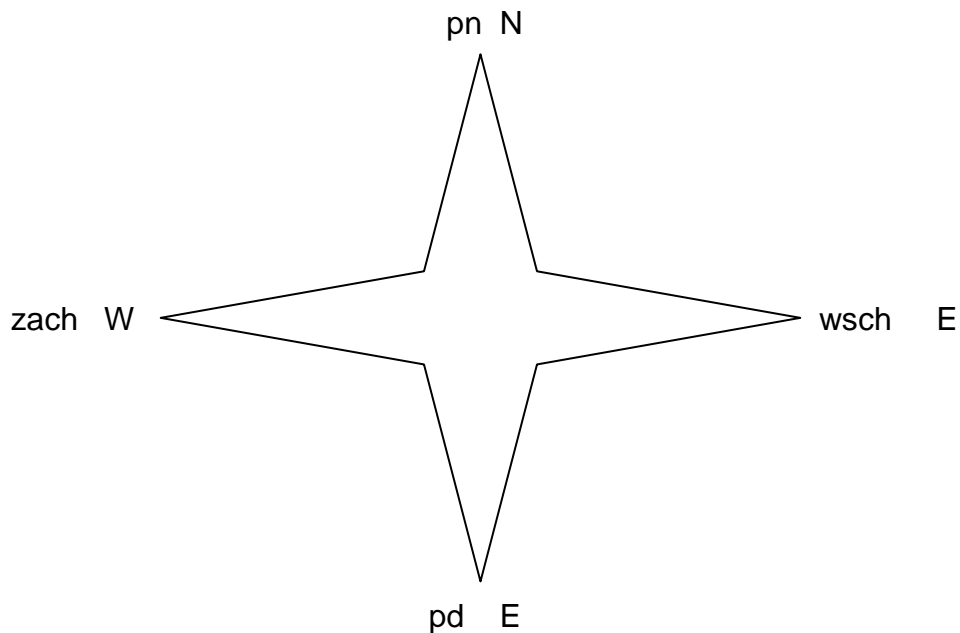
Zwracamy uwagę na poprawną pisownię nazw własnych (miast, gór, rzek itd.) – wielką literą.

W zeszycie zapisujemy nazwy kierunków świata:

KIERUNEK GEOGRAFICZNY	SKRÓT POLSKI	SKRÓT MIĘDZYNARODOWY
Północ	pn.	N (north)
Południe	pd.	S (south)
Wschód	wsch.	E (east)
Zachód	zach.	W (west)

Istnieją również kierunki pośrednie:

- północny wschód
- północny zachód
- południowy wschód
- południowy zachód
- środkowy wschód
- środkowy zachód

Dobłą okazją do ćwiczona kierunków świata będzie wskazywanie na mapie państw – sąsiadów Polski.

Polska graniczy:

- na zachodzie z Niemcami
- na południu z Czechami i Słowacją
- na wschodzie z Ukrainą i Białorusią
- na północnym wschodzie z Litwą
- na północy z Rosją

Zwracamy uwagę na prawidłową deklinację:

- północ – na północy
- południe – na południu
- wschód – na wschodzie
- zachód – na zachodzie
- północny wschód – na północnym wschodzie
- północny zachód – na północnym zachodzie
- południowy wschód – na południowym wschodzie
- południowy zachód – na południowym zachodzie
- środkowy wschód – na środkowym wschodzie
- środkowy zachód – na środkowym zachodzie

Z kolei – korzystając z mapy/ atlasu uczniowie wskazują różne miejsca czy krainy geograficzne określając ich położenie przy pomocy zgromadzonych pojęć.

Na zakończenie podajemy jako ciekawostkę definicję słowa *widnokrąg* (na podstawie Wikipedii).

Widnokrąg – granica widoczności w płaszczyźnie horyzontu. Linia pozornego zetknięcia nieboskłonu z powierzchnią Ziemi. W terenie otwartym widnokrąg jest zbliżony kształtem do okręgu. W terenie zabudowanym lub pofałdowanym, widnokrąg stanowią najdalsze widoczne elementy krajobrazu.

Widnokrąg jest słowem polskim. W tłumaczeniu na inne języki będzie zawsze horyzontem.

Zadanie domowe

Wyobraź sobie, że jesteś podróżnikiem, który odkrył nieznaną miejscę. Opisz, gdzie leży nowo odkryte miejsce. Zastosuj podane słownictwo:

Na północ od

Na wschód od

Na południe od

Na zachód od